

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp F. utorraktára fölött, 1. em.
hol a szerkesztő h. köznapokon délelőtti
9-11 óra között,
Holonyai, Mester-utca 325. sz. a.
hol minden délután aláírató
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem datnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 0 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sor helye 5 kr (1-10 so
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirde-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérlegdíja 30 kr.
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetend

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek és ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, dícső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszúaszi, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent
ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a Hírlapírókban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube O
s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Mész), Schalek Henrik, Oppel Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

3-ik szám.

Brassó, Szombat, január 7-én.

IV. évfolyam 1888.

Előfizetési felhívás

„BRASSÓ”

politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap
negyedik évfolyamára.

Lapunk 1888. január elsejével negyedik évfolya-
mába lépven, ezennel új előfizetést hirdetünk. —
Eddigi t. előfizetőinket kérjük tisztelettel: szivesked-
jenek előfizetéseiket megújítani, minthogy
aport csak úgy küldhetünk, ha az előfize-
tési díjak rendesen beküldetnek.

A hazafias ügy iránti tekintetből kérjük lapunk
szíves terjesztését.

Előfizetési árak:

Egy negyedévre (jan.—ápr.) 1 frt. 80 kr.
Félévre (jan.—jun.) . . . 3 „ 50 „
Egész évre (jan.—decz.) . . 7 frt.
Külföldre egész évre . . . 20 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány-
nyal küldendők a „Brassó” kiadóhivatalába.

Kívánatra bárkinek mutatóvényszámmal készsége-
sen szolgálunk. Gyűjtőknek 5 egyszerre beküldött elő-
fizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Mint eddig, — úgy ezentúl sem fogunk kimélni
semmi anyagi áldozatot. — csak kérjük a t. közön-
ség b. tömeges előfizetését, mit remel

a „BRASSÓ” szerkesztősége és kiadóhivatala.

†
Br. Sennyey Pál.

A magyar nemzetnek nagy halottja van
ismét. Sennyey Pál báró, országbíró, felsőházi
elnök, nincs többé. A beteg test legyőzte az
ép elmét, a még nemrég hivatala terén élén-
ken működött elme ma már megszűnt működni;
az az éles szellem, mely félszázad óta közle-
tünk egyik legkiválóbbjává emelte Sennyey
Pált, — ma már a menyben, emléke a nemzet
Pantheonjában van.

A legfelsőbb tróntól a legszegényebb s
legszerényebb honpolgárig mindenki fájdalmas
szívvel gyászolja a nemzet ezen nagy fiát,
konzervatív államférfiaink ezen legkiválóbbját,
kiben úgy ész-, mint jellembeli tulajdonok első
rangnak valának, vezérszerepre utalván őt.

E vezérszerepet hosszú időn át vitte, —
kezdve a kiegyezés korszakától. Az első ma-
gyar miniszterium megalakulása után letette e
szerepét. Csak mint egyszerű képviselő szol-
gálta hazáját. Időről-időre újból feltűnt és új-
ból visszavonult, mígnem mint országbíró és
főrendiházi elnök, ismét az aktív, vezérő po-
litika terére lépett, a honnan azonban várat-
lanul elszólította a kegyetlen halál, — nem őt,
hanem a sokat szenvedett nemzetet sujtván
e nagy csapással.

Báró Sennyey Pál életrajzát saját jegy-
zetei alapján röviden összefoglalva, követ-
kezőkben adjuk:

Báró Sennyey Pál született 1824. április 24-én
Budán. Atyja báró Sennyey Károly es. kir. aranykul-
csos. Anyja gróf Nádasdy Erzsébet csillagkeresztes
hölgy.

A gymnasiumot végezte Budán és Pesten.

A physikai és jogikursust Kassán a kir. akadé-
mumban.

Atyja az 1840. évben mulván ki, Sennyey Pál
17 éves korában vette által az atyai örökségképen
reászallott hitbizonyítványi vagyonnak kezelését.

1841-ben Zemplénmegye tiszteletbeli al-, 1842-ben
t. főjegyzőjévé, 1844-ben a m. kir. helytartótanács-
hoz tisz. udvari titkárnak, 1846-ban a m. kir. udvari
kancelláriához l. tisz. udvari titkárnak nevezetett ki.

A helytartótanácsnál és udv. kancelláriánál ön-
álló osztályok vezetésével lett megbízva, különösen az
udv. kancelláriánál az országgyűlési departamentum-
ban és a törvényjavaslatok előkészítése körül nyert
foglaltatást.

Az 1847/8. pozsonyi országgyűlésen mint rega-
lista vett részt.

Az 1848-iki országgyűlésen mit a zemplénme-
gyei k. helmezi választókerület képviselője.

Egyszer szólott, szept. 4-én, midőn Kossuth La-
jos híres beszéde után a törvényhozást óva intette,
hogy a törvényes tét el ne hagyja.

Októberben visszavonult az országgyűléstől és rö-
vid ideig részt vett a Szőgyén László elnöksége alatt
alakult ideiglenes adminisztrációban, mint a vallás- és
közoktatási osztály főnöke.

Majdan Bach korszakában élénk részt vett a
konzervatívoknak az alkotmány helyreállítása körüli
törvényesítésben, az emlékirat és a petitio szerkesztésé-
ben és aláírásában és az októberi diploma előkészí-
tésében.

Ennek kihirdetése után Majláth György tárnok-
sága alatt belső titkos tanácsosi czímmel a helytartó
tanács első alelnökévé nevezetett. mindazonáltal még
a Vay-Mailáth féle magyar provisoriumnak feloszlása
előtt 1861. májusban ez állomásáról a miniszterialis kor-
mányforma helyreállítása körüli beállott lényeges diffe-
rencziák miatt, mely kormányformának szükséges
voltát ő, Apponyi és Mailáth György elbarátaival
egyetemben már akkor hangsúlyozta, lemondott.

1865-ben Majláth György m. kir. udv. kancell-
árnak, Sennyey tárnokmesternek nevezetett ki, és k
helytartóképen vezette és szervezte az országban prov.
kormányzatot és a kancelláriával előkészítette és fo-
gatosított az országgyűlés egybehívását, az alkot-
mány helyreállítását.

E czébből az akkor Deák Ferencz befolyásával
közvetlenül gr. Andrássy Gyulával és Lónyay Meny-
hérttel folytatott tanácskozásokban és kiegyezési meg-
állapodásokban éenk részt vett.

Elnöke volt egyszersmind — az országbírói hi-
vatal vacálván — a főrendi táblának.

1867. febr. 26-án kinevezetett az Andrássy
Gyula miniszteriuma, megszűnt a m. k. helytartó ta-
nácsnak működése és Sennyeynek kormányzói hatás-
köre, és ekkor az országbírói méltóság is belőltetvén,
lemondott a főrendiház elnökségéről.

A folytatott orsz. tanácskozásokban részt vévén,
elnöke volt azon orsz. deputációnak, mely a kiegye-
zési törvény folyamát, a quotta és a lamadoságok
ügyében, Bécsben a birod. tanács küldöttségével foly-
tatta az alkudozási tárgyalásokat.

Mint az ország zászlósa részt vett a koronázási
ünnepélyen.

Időközben társulati téren, jelesen mint a magyar
hitelintézet és északkeleti vasút elnöke működött, mely
állomásokról azonban országgyűlési képviselő minő-
sége miatt, ez utóbbiról Tisza Kálmán elnöktársával
együtt, lemondott.

A cath. autonomia előkészítő kongresszusában
mint képviselő, a szervezési kongresszusban mint an-
nak választott világi elnöke élénk részt vett.

Az 1872-ki országgyűlésre Zemplénmegyének k-
helmezi választókerülete őt ismét országgyűlési kép-
viselőnek választotta, és ekkor a tárnokmesteri cím-
ről és méltóságról lemondott. 1875-ben újból mint
országgyűlési képviselő lett elválasztva.

Midőn Tisza Kálmán 1877-ben a boszniai ügyek
miatt a korona rendelkezésére bocsátotta állását, azon
férfiak közt, kiket a korona további teendőik iránt meg-
hallgatott s a kikre új kormány alakítása céljából

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Szivlobbanás.

— Magánbeszéd. —

Mondja egy fiatal ember.

(Vége.)

Milyen más, mennyivel istenibb volna azzal a
tündér-zép Helenával átábrándozni egy enyhe nyári
éjt! Lugasuk bizonyára indai hajnalkával van befut-
tatva és török szegfű, fehér lilium virágzik körülötte.
Oh, ha beleképzelem ezt a rózsásképző gyönyörű an-
gyalt, azokkal a fekete fürtökkel, azokkal az alabas-
tromvállakkal, önkénytelenül is letérdelek előtte (meg-
teszi) és feléje sóhajtom: szeretlek!

Oh most érzem csak mi az a szerelem! Ugy
érezem magamat, mintha egész testem ebben az egy
szóban olvadna össze: „szeretlek!” s mintha édes len-
ne megsemmisülni előtte, csak addig élni mint ez a
szó, de annyi kebben mint a mennyi e szóban van.

Tánczot jár előttem az egész világ, rózsaszínű-
nek látom a csukorsüveget is, butoraim mintha élne-
nek, mozognának és nevetnének rám! Oh, milyen bol-
dog is vagyok!

De nini, mi ez itt az ujjamon?

(Megilletődve.) Egy gyűrű . . . a gyűrű . . . a . . .

a . . . jegygyűrűje . . . az ő arany jegygyűrűje!

Három hete, hogy adta. (Erőltetett kacajjal.) Azt-

hitte a jámbor, hogy ennek a láncszemnek a folyta-
tását a lelkemben találja. No ezt is eldobom, ne le-
gyen semmi, a mi hozzáköt. (Gondolkozik, aztán némi ér-
zékenységgel folytatja.) Ej, de minek is dobjam ezt el?
Elteszem emlékül, hadd maradjon valami tőle.

Aztán ha jól meggondolom, nem is muszáj le-
tenni az ujjamról: hadd emlékeztessen régi ostobasá-
gaimra. Különben sem áll rosszul az ujjamon, aztán
meg is fogadtam neki, hogy sohasem huzom le, sőt
meg is esküdtem, hogy még a koporsómba is leviszem.
Ő nem esküdött meg, mikor az enyémet átvette, csak
azt mondta: „Tudod Pista, hogy én téged igazán sze-
retlek; ha te engem valaha megcsálnál, akkor össze-
törném ezt a gyűrűt, aztán pisztolyba tenném és bele-
lőném a szívembe.” — Erre mind a ketten elkezdtünk
sirni és sirtunk hajnalig.

Az igaz, hogy nagy bolondok voltunk! (Megtöröli
a zsebkendővel a szemét.)

Különben azt az egyet meg kell neki hagyni,
hogy kedves — lelkű leány volt. Mikor a szemével
rám nevetett, egy egész menyország ragyogott reám,
tele mosolygó angyalarcokkal. . . . No a szemek ked-
véért meg is kegyelmezek az arczképének. (Felveszi.)
Elteszem a ládám fenekére, — majd ha öreg leszek,
előveszem, aztán megmutatom az unokáimnak. (Nézegeti.)
Az igaz, hogy Helenának nagyon szép fekete szemei
vannak, de az is igaz, hogy Terecsnek meg gyönyörű

kék szeme van. Aztán a szemöldöke épen olyan fe-
kete, mint a Helenáé, sőt ha jól meggondolom, vala-
mivel feketébb is. Hej, sokszor is mondtam neki:

„A te szemed olyan kék,
Mint a nyári tiszta ég,
Szemöldököd szívárvány,
Szőke haju barna lány!”

Ezt a verset én irtam Terecshez; soha életemben
nem irtam ennél szebb verset. Az igaz, hogy ezt is egy
pajtásom csinálta barátságából. Hanem az is bizonyos,
hogy kék szemű lány fekete szemöldökkel csak egy
van a világon és ez Terecs.

No Terecs, a szemöldöködért nem teszek a lá-
dám fenekére, hanem beteszlek az imádságos köny-
vembe; ahhoz úgy is tudom, hogy nem nyul senki,
magam sem tudom még, mi van benne.

Hej, emlékezetes nap is volt az, mikor ezt az
arczképet adtad! Búcsúzni mentem hozzád, mert egy
kétnapos utazásra kellett indulnom. Hogy megsirtunk-
rittunk egymás mellett! Ezek a gyönyörű kék szemek
igaz gyöngyökkel lettek tele és arczomra-kezemre úgy
hult a könny, mint a langyos tavaszi eső. Azt hittem,
soha sem látjuk többé egymást, pedig csak Pápára
mentem, a keresztapám hitt meg disznótornra.

Akkor adtad ezt az arczképet; titokban vétetted
le magadat, és engem oly kedvesen lepte meg vele,
hogy elborítottam esőkajaimmal még a kötényed fodrát
is. Te meg mosolyogtál a könyveden keresztül, mint
iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

reflektált, ott volt báró Sennyey Pál is, de ő mind két alkalommal visszautasította a kormányvállalást, az okokat, a melyek ebben vezették, föltárván a parlament előtt is. 1878-tól 1880-ig egészségi okokból ismét tartózkodott a szerepléstől, 1880-ban azonban újra képviselőiséget vállalt — ezuttal Pozsonyban.

1884-ben neveztetett ki a főrendiház elnökévé, mely minőségben működött az utolsó pillanatig.

Külpolitikai szemle.

Brassó, jan. 7.

A külpolitikai élet kissé zajtalanabb. Ugy látszik, pillanatnyi szélségsend állott be. Mindazok a hírek, melyek a nagyhatalmak közt Bulgáriára vonatkozólag állítólag folytatott tárgyalásokról szólnak: minden tényleges alapot nélkülöznek. — Az utóbbi hónapok folyamán kormányunk s az orosz kabinet közt egyetlen egyszer sem képezte e kérdés fejtegetés tárgyát, sőt ezt még csak nem is kezdeményezték egy részről sem.

A szófiai udvar körében már pár nappal ez előtt ismeretes volt a német birodalom hivatalos lapjában közzétett hamisítványok tartalma. De dacára amaz élénken érzett kívánságnak, hogy félre nem érthető nyilatkozat által konstatálják, hogy a vakmerő és otromba hamisítványok és a herezeg személye között semminemű összefüggés sem létezik, lemondtak mégis minden erre vonatkozó fellépésről, nehogy valamiképp elejébe vágjanak az érdekeltek részéről várható elhatározásoknak. Annál nagyobb meglepéssel fogadták — mint Szófiából jelentik — a hamisítványok megtörtént közzétételét, mivel úgy a „Reichsanzeiger” bevezető soraiából, mint a hamisítványok tartalmából minden elfogulatlan olvasó előtt nyilvánvalóvá vált, hogy a herezeg nevével nem kevésbé hallatlan visszaélés történt, mint a flandriai grófnő, Reuss herezeg és más kiváló egyéniségek nevével, a kiket a hamisítók céljaikra felhasználtak.

A szerb radikális párt küldöttség által köszönetet mondott a királynak a párt irányában tanúsított bizalomért. Milán király hosszabb beszédben elismerte a radikálisok loyális és korrekt magatartását és kifejezést adott azon meggyőződésnek, hogy a külügyi politikát nem slávbarát, hanem szerb szellem fogja áthatni. Minthogy a radikálisok az amnestia iránti követelésüktől, mely a korona jogaihoz tartozik elállottak, a király saját akaratából az 1883-iki lázadás alkalmából elítélt egyéneknek, Paschiz kivételével, megkegyelmezett.

A Havas-ügynökség írja: Bizonyos párisi lapok híresztelik, hogy a helyzet Romániában általában valamint a király és a parlamentnek a lakosság nagy része által támogatott egyik frakciója között igen feszült; továbbá hogy Busch Németország követe, a királylyal folytatott hosszabb beszélgetés következtében Bismarck által Berlinbe hivatott, hogy Németország és Ausztria-Magyarország gáltamadó és védelmi szövetség fennáll, hogy az ország többsége nek rokonszenve bevallottan Oroszország felé hajlik és végül, hogy a kormány Brialmont belga tábornokot az erődök megvizsgálására Bukarestbe hívta. Mindezen híresztelések alaptanok; Busch német követ nem is hagyta el Bukarestet; Pherekide külügyminiszter a szövetségre vonatkozó valamennyi híresztelést a kamarában megzafolta. Az ország rokonszenve egyes

egyedül a semlegesség mellett szól; Brialmont tábornok pedig nem hivatott Romániába.

A szentpétervári „Svjet” kifejti, a valdói orosz politika programja jelenleg az egyetértés Ausztria-Magyarországgal, hogy a hármass szövetség felbonthatassék. Ha Ausztria-Magyarország Oroszországgal komolyan békében akar élni, ajánlatokat tehet, melyeket Oroszország el fog fogadni.

Az 1887. év.

— Res saxonicae, —

II.

A brassói német lap szerdai vezércikke is elég érdekes volt arra, hogy a „Brassó” t. olvasó számára kivonatozzuk. A címe: „Magyarország belső állami élete.

„Magyarország belső állami élete a lefolyt évben felette kórosnak mondható Magyarosítási mánia, korrupció a közgazdasági s államkormányzat terén és végül horzasztó pénzügyi gazdálkodás jellemzik az 1887. évet is. A magyarosítási mánia, mely naponként és mindenütt ezer esetben is felmerül, különösen feltűnően nyilvánult a már említett két kormányrendeletben a nem magyar czimzésű hivatalos levelektől való portomenieség megvonása és az adóhivatalokhoz benyújtott nyugták magyarosítása tárgyában.

A király utazása Magyarországon és Erdélyben — a hadgyakorlatok alkalmából — (hát ez a kettő nem egy?) is kiakndztatott a nem magyar állampolgárok elleni nyilatkozatokra. Nem egy keserű szót kellett a király szájából hallaniok s a magyar sajtó ugy nekiesett a nemzetiségeknek, mintha ezek mind honárulók volnának, míg ezek elvégre is nem akarnak mást, mint nemzetiségök fenntartását, anyanyelvök védelmét és a nemzetiségi törvény szigorú megtartását.

A magyar társadalom vetélkedett a kormánylyal a nem magyar nyelvek elleni támadásokban. Annnyira mentek ebben, hogy kiváló magyarok is elkarhoztattak, ha egy szót merészelték szólni a nemzetiségek egyenjogúsága mellett, szemben a magyar chauvinizmussal. Így járt Mocsáry Lajos orsz. képvis., kit a függetlenségi párt, melynek sok éven át elnöke volt, a pártból való kilépésre kényszerített, mert bátorsága volt, az országgyűlésen az egyenjogusítás érdekében felszólalni.

Igen érdekes illustratója volt a társadalom magyarosítási törekvéseinek az u. n. kultur-ekte magyarosítási egyleteknek okt. 8-án tartot kongressusa.

A korrupció diadalát ülte a juniusban tartott képviselőválasztások alkalmával. Nem szükséges az egyes választási visszaéléseket felsorolni, élénk emlékében vannak mindenkinek. Csak a besztercze-paszód-megyei hallatlan hivatalos erőszakra s a botányos kaposvári dolgokra emlékeztetünk.

Majd elmondja a kaposvári ügyet a maga gúztusa szerint s így kiált fel:

„És a méltóságos gróf és miniszter a tisztességgel meggyeztetelhetőknek tartotta, ily mandátumot megtartani!”

A közigazgatás terén is messzemenő korrupció mutatkozott. Csak a győri árvapénztár meglopására emlékeztetünk.

Ezek a második ág gyönyörű hajtásai. Egészen méltók a törzsfához. Nem is adunk hozzá kommentárt, csak épen az utolsó pontra akarunk egyetlen

megjegyzést tenni. Azt állítja e passus, hogy a közigazgatás korrumpált, mert akadtak hivatalnok-tolvajok. Hát jó! De ha mi ezzel szemben odaállítanók a vidombáki volt jegyző sikkasztót, a földvári segédjegyzőt, azzal a bölcsen kiesztelt pénzvesztéssel s könyvek elégetésével, azt a más községbeli szász bíró, azt a karnadik községbeli szász adószedőt s azt a sikkasztót, meg zsaroló szolgabíró, szóval azt a hét egymásután következett esetet, midőn mindég szászok követtek el lopásokat és sikkasztásokat, mit szólna ez a korrumpáló s korrumpálnak lenni látszó cikkíró akkor?

Vajjon ez utóbbi jó firmakért vádolhatná-e valaki az egész szász népet? Mi volnánk az első, kik szembenéznénk vele s vagy rosszakaratúnak, vagy elmezavartnak tartanók.

A csüttörtöki vezércikk berekeszti ezt a cikk-sorozatot, sületlenségéből ép annyit tartalmazva, a minő keveset az első kettő okosságból.

Román lapszemle.

— A „Tribuna” magas politikát és sértegető személyeskedést űz, a „Gaz.” okos bban viselné magát. —

A „Tribuna” ó szerinti újévtől kezdve, megnagyobbodva fog, az ígért szerint megindulni. Ezzel felel ama vádra, hogy a részvényei nem jövedelmeznek a tulajdonosoknak. Tehát nem apró pénzzel, hanem nagyobbított papirossal felel.

Mi soha sem kívántuk, hogy nagyot nőjön, de talán igen azok, kik bírólág kényszerítették a jámbort arra, hogy a személyek ellen intézett névtelen támadásokra fevegye válaszaikat. Különösen zokon vette ezt Kozma Parthén és Krizsan ügyvédektől s odáig siklott őszinte-égében, hogy bevalotta, miszerint mi magyarok ilyent még sem teszünk, mert mi tiszteljük a sajtószabadságot.

Szép ez a bók, de meg a mi lapjaink megint nem tesznek ugy, mint a „Tribuna”; nem nylnak terti a személyes sértegetéseknek, milyent Cunctatoru elkövetett Krizsán ügyvéd ellen. A magas politika sem áll azonban hátrább a Tribunában a személyeskedések mögött. Most arról hangzanak a szóvragók, hogy románoknak a közelebbi szemlémben említett három országban, de főleg Erdélyben, nincsenek megállapított politikai elveik, még ifjczok a politikában. Ő aztán osztogatja a tanácsokat.

Milyen jó volna, szerinte, ha a natio ráírná lohogójára Erdély autonómiáját és aztán akármit kérdeznének tőle, ő mindég csak ezt felelné: autonómia. De az a kicsi bökkenő, hogy nincs így preparálva a natio. Sok okos ember van közöttük és e miatt sokfelé huznak. Ez így nincsen jól. Egy irányban kellene működni, t. i. Erdély autonómiája érdekében. Ez előtt valami 25—26 évvel Papiu (Pap Sándor) ezt így írta: „Erdély függetlensége.” — Most már csak autonómia járja, de ez is csak a tribunista tollak hegyén.

Nem találna okosabb tárgyat a „Tribuna” napjainkban vezércikkei számára, mint az ország egyik alaptörvényének piszkolását? Erre ő adjon feleletet s addig ügyeljen magára, hogy ne legyen kénytelen bírólág adni helyet a személyeskedésekre, melyek tartalmából keveset épülnek olvasói.

Mig ezek Szebenben történnek, addig az 50 éves „Gaz.” busut mond kiadójának, saját nyomdát állít és készíti a diszpeldányt, melynek tiszta jövedelmét

az ég, midőn napsugárral ragyogja át a permetező esőt. Én lecsókoltam a könyeidet, és nevetve bucsuztunk el egymástól

Ez a nap feledhetetlen előttem! Ezért a napért meg is becsülöm arczképedet; nem dugom el az imádásos könyvembe, hanem beleteszem egy új arczkép-rámába. (Letészi az arczképet az asztalra, aztán föl és alá jár a szoba közepén.)

Ha jól meggondolom, olyan gyengéd, fehér arcza nincs Helenának, mint Tercsinek. Azok a rózsák, haj! azok a rózsák olyan izé: csinált virágok is lehetnek ám. Mai világban igen koptatják ám a lányok a patika kilincsét pirosítóért! és mint egy gyógyszer-barátom beszélt, több puder fogy el a patikájában, mint liszt a szomszéd lisztkereskedésben. No, hiszen a forgalom különböző szokott lenni, de hát még is csak furá dolog ez!

Azt határozottan tudom, hogy Tercsikém nem is ismeri a szépítő szereket; valahányszor összeesőkolgattam az arczát, mindig csak az ő kedves izét éreztem rajta.

No, az arczát, azt a kedves angyal-arczot nem is felejttem el soha.

Kivált mikor úgy az egyik könyökére támasztotta a fejét, aztán feloldalt rám méázott azokkal a szép kék szemeivel; a haja pedig, azok az aranyfűtők, arnyékok vetettek fehér homlokára, — oh, ilyen-

kor úgy nézett ki, mint egy megfestesült szerelmi költemény:

Ez a fürt meg a fülecskéje mellől való, olyan szépen kandikált onnan mindig reám, mint egy piros rózsza mellé bujt napsugár. . . . Már miért is tipornám a porba? (Felveszi) Adott ő okot arra, hogy ily szivtelen legyek? (Orrához emeli.) Aztán rajta van az illata is, az az édes heliotrop-illat, mely annyiszor mámorossá tett. Őt érzem magam mellett, ha ezen illatot lelkembe szívom, és önkénytelenül is ajakát keresem. . . . Milyen szép arany színű haj is ez, mennyivel simább, fényesebb és puhább, mint a Helené! . . . Ha összehasonlítom a két haját, a Helenéé olyan e mellett, mint az arany színű selyem mellett a fekete czérna.

Dehogyan dobom el! Miért is tenném, hiszen ugy szeretett engem, hogy meg sem tudom érdemelni.

És én kegyetlen, még ezt a kis rózsaszínű szalagot is eldobtam. (Felveszi és ajkaihoz emeli.) Ez a legkedvesebb emlékem tőle. Akkor este adta az első csókot. . . . Oh, első csók! Egész tündér-világ van ebben a szóban. Milliő ábránd, milliő érzelem. Egy pillanatig tartott csak, de annak a pillanatnak kéjében összeolvadt előttem az örökkévalóság.

Egy évig jártam már akkor hozzá és ő is szeretett, de még csak a kezét sem hagyta kezemben nyugodni. Egy téli délután nála voltam. Az esti homály átderengte a szobát, és ábrándjaink bűvös képekkel

festék a jövőt. Ajkunk hallgatott, de szívrünk soka beszélt. Végre én szólaltam meg: „Tercsikém!” Ő azzal az édes lány hangjával kérdezé: „Nos?” Én reszeltem. „Adj egy csókot!” Arczának havát biborláng futotta át. Szemeinek csillagán egy elolvadt köny, nem, egy elolvadt gyémánt ragyogott. Lágyan, ábrándosan hajolt hozzám. Én átöleltem és érzelmeink egy csókban olvadtak össze. . . .

De ugyane pillanatban anyja nyitotta be az ajtót. Tercsi elugrott. Ruhájának ez a szalagja megakadt a varrógépben és elszakadt. Igen, ez a szalag az, a melyik elmeséli nekem az első csók történetét.

Nem, ezt nem dobom el. Ezt visszateszem a szivemre, és ezt a fürtöt is. Hiszen olyan édes, olyan boldog órák emléke mind a kettő!

És ezt is visszat szem (Felveszi a másit.) — ezt a bársony másit, csillagos, ábrándos nyári éj emléket. Oh, mily jól mulattunk! Szabadon öleltem át a tánczban, ajkaink sutlottak, én bókokkal halmaztam őt el, és ő olyan kedvesen mosolygott!

És ezt a drágát, ezt az angyalt hagynám én el egy ismertienért, a kit csak futólág láttam, a ki hozzá képest semmiség. Nem, soha! Jöjjetek vissza emlékek! erre a szívre, az én szivemre, a Tercsi szívére! Itt a ti helyetek, nem is tép el innét semmi, csak a halál!

És most . . . megvek az én kedves, egyetlen Tercsikémhez! (Kalapját veszi és elrohan.)

Gárdonyi.

az apáczai és b.-ujfalusi elárult gör. kel. román elemi iskolák tanítóinak fizetése javítására adja.

Engedelmet kérünk nem így van hanem román népkönyvtárak gyarapítására. Ez szebben is hangzik, míg az említett iskoláktól elszaladnak a tanítók, mert hanem, úgy moró de főme, azaz éhen halnak meg s ennek a kardos tanfelügyelők az okai, a kik gondoskodtak, hogy a krizbai gör. kel. tanköteles román gyermekeket palotába járjanak iskolába s a daszkel — a ki meg is érdemli, ne haljon meg étlen, hanem állandólag egy iskolánál működjen és tisztességesen élhessen, gyermekeinek illő nevelést adhasson...

Ezek a kardos tanfelügyelők mégis csak bírnak az anyamasszony pityergésénél valami egyebet is tenni daszkelokért! De hova lesz így a magas politika, meg a kultúregyletulu, ha mi a daszkelekről írva, töltjük be a lapokban a nekünk engedett arányi tért!

A „Gaz.” szerint a magyar miniszterelnök ez alkalommal, t. i. újkör helyén valónak találta, hogy ne hangsúlyozza olyan erősen a béke fenntartása iránti reményét, sőt adja tudtul, hogy még sem valami jó dolog az az optimizmus, mert gyengíti az ellenállási erő kifejtést, melyre a monarchiának szüksége lehet. Azonban ő is azt feleli s ez jól áll még neki is, a „Novoje Vremja” orosz hivatalos lapnak, hogy a Bosznia és Hercegovina iránti orosz követelés tulla a czélon, ha Ausztria-Magyarország nagyhatalom akar maradni s ha az orosz követelése mellől el nem áll, úgy kikerülhetetlen az összeütközés.

Ezen az alapon állva, mondhatta a magyar miniszterelnök, hogy az optimizmus még sem a legjobb valami. A helyzet tehát komoly, de az már nem járja, hogy a „Pesti Napló” Bulgáriáért is akar verekedni. Hiszen megígérte a magyar ellenzék, hogy a külpolitikában a kormánypárttal tart, s ezt a kormánypárti lapok meglepéssel vették tudomásul.

Már most ebből mi a tanulság? A „Gaz.” nem mondotta meg olvasóinak, hogy az ellenzék sokat ígér, de nem teljesíti azt betűről-betűre még Romániában sem. Azaz, hogy ott épen nem. Ott az ellenzék szemében a kormánypárt „banda de hoți” s több más efféle.

A „Gaz.” különben elismeri, hogy Romániában is nagy az izgatottság, sőtét fellegek emelkednek a láthatarra s a kormány nagy erőfeszítésekre van utalva, hogy a veszélyt elhárítsa.

Czenkalji.

Iparos ifjaink estélye.

Brassó, 1887. decz. 30 *)

A brassói iparos ifjak önképző és beteg-egélyző egylete* hovatovább annyira fejlődik és gyarapodik, hogy nemcsak számot tesz különböző egyleteink között, hanem egyes nagyobb mozgalmait a sajtónak is figyelemmel kell kísérnie s azokról már lehetetlen csak pár sorban referálni s csupán a száraz tényt felemlíteni. És ez helyesen van így. Ha ezen egylet látja, hogy tetteit, mozzanatait van, ki komoly figyelemmel kísérje, van ki tanácsokat adjon, mozgalmait bírálja s a szerint eltérje vagy elismeréssel adózzék értök: bizonyára csak buzdításul fog neki a körülmény szolgálni a komoly előretöréskészség.

S csakugyan, mióta helyi magyar lapunk, a „Brassó” nem sajnálja, az egylettel bővebben foglalkozni, nem csak hogy az fejt ki nagyobb tevékenységet, de másfelől is mutatkoznak kedvező jelenségek: közönségünk kezd érdeklődni iránta, kezd valaminek tekinteni azt, a mi ezelőtt előtte teljesen közönyös, szinte nulla volt. Hátha még szelölőztetni fogja a „Brassó” ez egylet komoly nagyratörő terveit, megindítandó mozgalmait, melyekről én csak kéz alatt vagyok értesülve, de úgy tudom, hogy a közönség közgyűlésen szönyegre kerülnek — bizonyos, hogy a közöny jégburka felolvad s ez egylet az őt megillető méltán állással fog találkozni.

A szeptember hóban ez egylet által rendezett műkedvelői előadás és a karácsonyi estély látogatottsága közti különbség már is figyelemreméltó jelensége a közönség növekvőben lévő érdeklődésének, s a nélkül, hogy hosszabb konzekvenziákat akarnék ebből levonatni s azokkal argumentálni, t. szerkesztő ur engedelmeiből megmaradok ezen utóbbi estély leírásánál, — mely valóban megérdemli a leírást, lévén ez derék ifjúságunk egyleti életében egy olyan mozzanat, melyre nemcsak ő de az estélyen volt közönség is sokáig fog kedvesen visszaemlékezni.

A Redout csinosan rendezett s fényesen világított terme lassan-lassan megtelt szép közönséggel s a sűrű széksorok — az eddig szokásos terített asztalok — nélkül — valami komolyabb színezetet adtak a várakozásnak; mintha csak valami hangverseny előadás lett volna készülődés, melyhez nem illik a tányér, kés, villa és poharak által okozott profán zaj. A rendezőség tapintata már itt is kedvezően lett elismerve.

A cigány-zene által előadott nyitányt rövid szünet követte, mely után az egylet dalszakosztálya lépett az emelvényre Nagy Ferencz államiskolai

tanítóval, mint karmesterrel élén. Uh'and költeménye; „A kápolna”, bár szövegének magyar fordítása gyarló, de dallama Krutzertől annál szebb, meglepte a kelő hatást. A kicsiny, alig husz tagból álló dalszakosztály olyan praeciziával adta elő a szerencsésen választott darabot, hogy becsületére vált volna bármely dalárdának is. A közönség meglepetve s a hatás által elragadtatva tapsolt s élenezte meg a dalárokat, kiket Nagy Ferencz fáradhatatlan buzgalma ismét szép sikerre juttatott.

Alig csendesült le a tetszés zaj, Rozsondai János, az egylet ezen buzgó faktora jelent meg a podiumon, ki Poe Edgar hatásos költeményét: „A hold”-t szavalta. Szász Károly a remek fordítása nem mindennapi szavalónak való, előadása valódi erő igényel, mely azt érvényre juttassa, különben a hatás elenyészik. E meglehetősen hosszú darab, miként a hallgatót komor tárgyával, vigasztalan „Sohasem!” refrainjével mintegy lehangolja, úgy képes a szavalt is kimeríteni; itt ez nem történt. A szavaltat mindinkább erőteljesebb lön s a közönség a lehangoltság helyett inkább bámulatot érzett; s nem tudom: a költemény, vagy a szavalt behatása alatt-e — viharos tapsban tört ki.

Most a próbákban is oly szép sikerre jogosított kettős dal következett, előadva Péter János és Tégla Lajos által; — „Szerelmem, szerelmem” volt az a duett, melyet előbbi csengő tenorjával, utóbbi szép basszus kíséretével olyan egybevágyóan énekeltek, hogy a hallgatóság mintegy megbűvölve varázsolta maga elé az ifjúkor szerelmi ábrándjait, mire e dallam oly igen alkalmas volt. Szinte leolvasni lehetett e közönség arcáról a sajnákozást, hogy a darab oly hamar véget ért, de a zajos tapsok nem tudták a két derék énekest előcsalni, kik a nélkül is nagyon kifáradtak.

(Vége következik.)

Helyi és vidéki hírek.

Gyűlés. A brassói magyar polgári kör vasárnap, f. hó 8-án d. u. 3 órakor saját helyiségében rendezte, tisztújító közgyűlést tart, melyre a tagok ez uton meghívattak.

Az első felolvasás. A tanári kör vasárnap, f. hó 8-án, tényleg megkezdte egy ízben már elhalasztott felolvasásait. Az első felolvasást — mint annak idején jeleztük — Rombauer Emil főreáliskolai igazgató tartja „az aranyesinálás mesterségéről.” A felolvasás a főreáliskola rajztermében (Csergepacz Poppfele ház) fog tartatni s. p. délután 5 órakor. Tekintettel arra, hogy ezen felolvasások egészen nyilvánosak s mindenki szívesen látott vendég; tekintettel másrészt arra, hogy ezek nemcsak rendkívül érdekeseknek, hanem tanulságosoknak is ígérkeznek, annyival is inkább hiszszük a közönség tömeges részvételét, mert a tanári kör önzellen s közhasznú fáradozásának ez volna egyetlen elismerése.

A perselyek! Bauer Jánosné urnő ő nagy-aga újból két Emke. perselyt kért s helyezett el. Ő nagysága nagyban buzgólkodik, hogy a brassói magyar nők között 100 persely elhelyezhető legyen. Nemes buzgalom!

Hangverseny. A szász evangélikus templomi zene egylet Lassel R. karnagyának vezetése alatt mult szerdán igen élvezetes hangversenyt adott a Nr. 1. termében. A műsor két számból állott: Mendelssohn Illés-czimű, drámai részletekben gazdag oratoriumának első részéből és Bruch Miksának „Schön Ellen” czimű balladájából. Mindkét számban közreműködött derek városi zenekarunk. Mendelssohn oratoriumában impozánsan jutottak érvényre a karok, s ezek közül különösen a hires Baal papjainak korai. A solisták, Hiemesch Ida, Giesel Julia kisasszonyok feladatukat a nálok már szokásos lelkismeretességgel s kifogástalansággal oldották meg. Küönös dicsőréttel kell az Illés szerepének én-kőjét kiemelünk, Stenner urat, ki minden újabb fellépésével mintha szebben s szebben énekelne. A Geibel után Bruch által zenésített „Schön Ellen” cz. ballada igazi gyöngye az újabb romantikus zeneirodalomnak. Mint az előző számban, úgy ebben is a karok hatalmasan jutottak érvényre. A szereplő solistákról is, Hiemesch I. k. a. s az izléssel s művészi mérséklettel éneklő Hintz urról csak jót lehet mondani. A hangverseny szép bizonyítékát adta a szász körökben uralkodó komoly s nemes zenei izlésről s míg egyrészt halálával tartoznak Lassel karnagy urnak hogy e szép szerzeményeket újból élvezhettük, másrészt csak sajnálhattuk, hogy a hangversenynek nem volt azon nagyszámu közönsége, melyet minden irányban megérdemelt volna.

Tisza kitüntetése. A német császár, Tisza Kál. mán magyar kormányelnöknek a vörös sasrend nagykeresztjét adományozta. A vörös sasrendet Oroszországban „Ordre de la sinciété” név alatt, bayreuthi György Vilmos trónörökös alapította 1705 nov. 17-én, 1777. jun. 23-án ujlag szervezték, 1792. jun. 12-én pedig a porosz monarchia második rendjévé emelték. 1840. jan. 18. óta négy osztályból áll. A rend jelvénye fehérén zománczott keresztből áll sugarak nélkül, a melynek közép paizsán van a koronás vörös

sas, a második oldalon pedig F. W. monogrammmal, fölötte a korona. A rend valamennyi osztályának jelvényét, a melyek csak nagyságra nézve különböznek egymástól, fehér szegélyű, széles narancsszínű csikos fehér szalagon viselik.

Iparosok kvalifikációja. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeletileg tudósította az egyes törvényhatóságokat, hogy mely ipartanfóyak, szakiskolák s egyéb tanintézetek bizonyítványai pótolhatják érvényesen a tanonczbizonyítványt és a két évi műhelybeli foglalkozást. Együttal elrendelte, hogy azoknak, kik 15 ik életévüket betöltötték s a gyakorlati ipariskolát elvégezték a munkakönyv okvetlen kiadandó. A körrendelet szerint a budapesti kir. József műegyetem hallgatói, az ács, építőmester, kőműves és kőfaragó mesterek kivételével, az összes képesítéshez kötött mesterségek üzemeire jogosítva vannak. A budapesti iparművészeti iskolát, az állami középi artanodakassai gépészeti középiskola, a brassói középipariskola, valamint az I. ker. állami tanítóképző gyakorló polgári iskolájaaak hallgatói csak azon mesterségeket üzhetik, melyeket az illető intézetekben elsajátítottak — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy említett ipariskolák közül az egyévi önkéntességi jogot élvezik a budapesti és brassói állami közép-ipariskolák, valamint a kassai állami gépészeti középipariskola. Ezek szerint középipariskolánk a hazai legfelsőbb fokú e y pár iskolával egyenlő kedvezményekkel bír.

Egy évi házbér. Budapesten az 1886 évben 26 071 547 frt házbér folyt be. Szép kis összeg!

Olesó ára tette, hogy mindenki könnyen hozzájuthat, s e körülménynek köszönhetik Brandt R. gyógyszerész svájci labdaesai a közkedveltséget, melyben mint házi- és gyógyszer az emésztés és táplálkozás zavarainál, részesülnek. Egy doboz ára 70 kr. s kapható a gyógyszerárakban. Ügyelni kell mindig Brandt (s különösen a keresztnév: Richard) aírására.

Közzgazdaság.

Hasznos csevegés a gyümölcsészeknek.

I.

Krizba, 1888. január 1.

Nagyon felve köszöntök be a t. szerkesztő ur becses lapjába, mert nem vagyok biztos abban, hogy ily csendes öreg emberek kareolata s a mellett még oly prózai tárgyról, mint a gyümölcsészet, talál-e fogadtatást és helyet.*

De mégis van egy kis biztatásom, hisz ott áll b. lapja czimén: politikai, közzgazdasági stb lap; pedig ha rajtam állana, én ezt is inkább így rendezném: közművelődési, közzgazdasági stb., s csak utoljára: politikai lap. De ha megvolt, megvan, hát maradjon.

Mivel úgy látom, hogy a t. szerkesztő ur nem haragszik s azt mondja: „szabad tessék édes öregem!” — tehát azért: ad rem!

Ezen b. lapok közelmult számainak valamelyikéből, nagyon illetékes helyről, ezen rövid, de sokat jelentő tudósítás volt olvasható: „A krizbai gyümölcs, ha nem tetszett a román király városának, tehát most a német császári főváros fogja ropogtatni, mert három vagonnal kell oda szállítani.”

Ez, az igaz, hogy úgy kellett volna hogy legyen, de biz az — fájdalom, és sokunknak legalább 2000 forintnyi kárunkra — nem úgy történt. S épen ez a nagy ok mozdított ki engem az én csendes életemből, hogy oda kiáltsak épen a legszebb kertekbe, kérem megynk és Háromszék megye kertészeit, írják szavaimat kertjük ajtajának homlokára, mint a bányajátók fölött áll az ismeretes fölrát és kövessék is, akkor meglesz: „Szerencse föll!”

Mint nagyon sokan tudják, itt Krizbában vagy talán nemcsak falunkban, de egész Erdélyben is, a legelső kertész-kapacitás Horváth Márton, a ki mellett én szintén talán az ezredik kapacitátan kertészke vagyok.

Ez a fiatal ember, miután a vámháboru előtte keletre kaput zárt, nyugatra kezdett zörgetni, s így összeraklamozta Budapestet, Bécsét, fel egészen Berinig. Kapott is a közlebbi helyekről megrendeléseket, de csak lanyhán. Egyszerre egész váratlanul Berlinből egy nagy bankháztól kap felhívást, — hogy küldjön „mustra” gyümölcsöt. Nem volt rest, küldött s erre jött a megbízás, hogy három vagon gyümölcsöt szállítson is fel.

(Folytatása következik.)

*) Mindenkor szívesen látott vendégünk, s ez annál is inkább, mert a gyümölcstermelés közzgazdasági életünknek hovatovább fontos ága lesz. Szerk.

Brassai piaczi árfolyam.

— Adler L. Jakob jelentése.

Brassó, 1888. január hó 7-én

Róman papirpénz á 20 frankos	8.46 vétel	8.50 eladás
ezüstpénz á 20	8.40	8.43
Napoleon'or (aranypénz)	10.—	10.03
Török lira	11.36	11.40
Arany	5.95	5.98
Orosz papirrubel	109.—	110.—

Fetelés szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

